

Viden om Norden

Nr. 4-2021 - 22. marts

Udarbejdet og udgivet af Foreningen Norden, Hadsund afdelingen, der dækker hele Mariagerfjordområdet.

<http://hadsund.foreningen-norden.dk/>

Nordisk Gæstebud

I morgen, tirsdag den 23. marts, er det Nordens Dag og dermed dagen for Nordisk Gæstebud. På Foreningen Nordens hjemmeside er der præsenteret 8 retter – en fra hvert nordisk land: Danmark, Finland, Færøerne, Grønland, Island, Norge, Sverige og Åland.

Dermed er der lagt op til, at familier over hele Norden kan lave aftensmad med forret, hovedret og dessert efter samme opskrifter fra de 7 retter, der er at vælge mellem, når man fravælger opskriften fra sit eget land. *Opskrifterne findes her:*

<http://foreningen-norden.dk/wp-content/uploads/2021/02/Nordisk-gaestebud-opskrifter.pdf>

En af Danmarks fineste kokke *Kenneth Ellegaard* fra *Restaurant 56 Grader* fortæller om retterne og viser, hvordan de kan laves på videoen, der kan hentes her:

<https://www.youtube.com/watch?v=FADBRoJvhWg>

Bertel Haarder, MF, og præsident for Nordisk Råd indleder videoen.

Gavekort på 2.000 kr. for bedste billede

Foreningen Norden oplyser: Hvis I indsender et billede af jeres særlige nordiske gæstebud den 23. marts, vil I deltage i konkurrencen om et gavekort på kr. 2.000 til en af COOP's forretninger.

Billedet skal være os i hænde senest søndag den 28. marts 2021. Billederne vil blive lagt op på foreningens hjemmeside. Billedet må gerne være taget med mobiltelefon og skal sendes til landskontoret@foreningen-norden.dk.

Nordisk musikrejse med Egmosen

Når vi hver for sig efter bedste evne har fået fremtryllet en nordisk middag, kan vi også godt bruge lidt underholdning. Willy Egmosen, som bor nær Skjern, har sat sig til klaveret og fremtryllet en musikalsk nordisk middag med 8 retter – et musikstykke fra hvert land i Norden. Hans kone, Emma, har lagt billeder på, og musikvideoen kan hentes på Youtube fra den 23. marts - under teksten *Nordisk musikrejse med Egmosen*.

Hvem er herrerne på: Vi klarer oss nog ändå

Viden om Norden nr. 3 rummede links til en række skånske viser med Edwards Persson, hverunder: Vi klarer oss nog ändå - https://www.youtube.com/watch?v=25_E3Gn8--o

Er der nogle af jer, som har så meget indsigt i ældre svenske film, at I kan fortælle os, hvilke herrer, som er med på det lille videoklip, hvor de synger med på omkvædet?

Indspilningen er fra 1939, men jeg véd ikke, om det er klip fra en film.

Edvard Persson var skuespiller og sanger. Han var blandt Sveriges mest folkekære filmskuespillere, som spillede en jovial og godmodig skåning i mange film. Han blev født i 1888 i Malmø og døde i 1957 i Jonstorp, hvor han også ligger begravet.

Nu kommer tranerne til Norden

Ved Hornbogasjön er set op til 27.000 traner i døgnet i begyndelsen af april, hvor tranerne mellemlander på vej til ynglepladser i Nordskandinavien.

Tranen, *Grus grus*, er en stor fugl. De voksne traner har et vingefang på 1,8 - 2,4 meter, højde på 100 - 130 centimeter og en vægt på 3 - 6,1 kg. Der findes forskellige arter af traner rundt om i Verden. De traner, vi ser på vore breddegrader, overvintrer typisk i Spanien og Nordafrika, Marokko og Tunis. De fleste af disse traner yngler i de nordligste egne af de nordiske lande.

Men stadig flere par yngler i Danmark. Se *Tranen tordner frem som dansk ynglefugl* på https://www.dof.dk/om-dof/nyheder?nyhed_id=1678

Ved Hornbogasjön mellem Falköping, Skara og Skövde i Sverige er tranerne på mellemlanding det helt store trækplaster hvert år i begyndelsen af april. Her er set op til 27.000 traner, der mellemlander for at raste på deres vej mod nord. De har typisk mellemlandet på Rügen, inden de tager videre til Sverige. Omkring 100.000 mennesker møder hvert år op ved Hornbogasjön for at se tranerne og tranedansen. Se mere herom på:

Tranedans ved Hornborgasjön: <https://www.sydsverige.dk/?pageID=966>

Visit Hornbogasjön: <https://www.vastsverige.com/hornborgasjon/>

Tranerne begyndte i sin tid at mellemlande ved Hornbogasjön, fordi der blev dyrket mange kartofler på gårde ved søen. Derfor var der spildkartofler til de store fugle. Nu bliver de fodret med korn, der hver nat bliver spredt på engene ved søen, hvor tranerne ses om dagen. Til aften flyver tranerne ud og står i søen, så rævene ikke kan tage dem. Tidligt næste morgen flyver de tilbage til engene. Det er et fantastisk syn, når de store fugle flyver ind og lander på engene.

Se også *Tranedans i Vattenriket ved Kristianstad* <https://www.sydsverige.dk/?pageID=799>

Byerne Falköping, Skara og Skövde og området mellem de tre byer byder på langt flere oplevelser end traner og øvrige fugle ved Hornbogasjön.

Det samme gælder for Kristianstad i Skåne, som i øvrigt blev grundlagt af Christian den 4.

Hvis vægge kunne tale

På DR-TV ligger 27 episoder fordelt på 5 sæsoner af den svenske serie *Hvis vægge kunne tale*. Historikeren *Christoffer O'Regan* og den bygningsagkyndige *Erika Åberg* besøger svenske familier, som er nysgerrige efter at vide mere om historien samt "krop og sjæl" for det gamle hus, de har købt.

DR skriver: Hvad ved du om det hus, du bor i? Har det altid set ud som nu? Og hvem har boet der tidligere?

Hver episode varer næsten en time. Hver episode viser et spændende gammelt hus. Historikeren graver ned i husets historie og fortæller husets nye ejere om husets historie. Den byggesagkyndige hjælper familien med at få restaureret detaljer på huset.. Episoderne viser også flot svensk natur.

1. sæson rummer 6 episoder, der kan hentes her:

https://www.dr.dk/drtv/saeson/hvis-vaegge-kunne-tale_235501

3. sæson rummer 8 episoder, der kan hentes her:

https://www.dr.dk/drtv/saeson/hvis-vaegge-kunne-tale_238374

4. sæson rummer 6 episoder, der kan hentes her:

https://www.dr.dk/drtv/saeson/hvis-vaegge-kunne-tale_240451

5. sæson rummer 6 episoder, der kan hentes her:

https://www.dr.dk/drtv/saeson/hvis-vaegge-kunne-tale_241722

6. sæson rummer en episode, der kan hentes her:

https://www.dr.dk/drtv/saeson/hvis-vaegge-kunne-tale_243081

Elvens magi

6 episoder fra en tur på Glomma - Norges længste elv

DR TV har 6 episoder fra Norsk TV om en tur på Glomma, der er Norges længste elv med en masse "bifloder". Elven og dens "bifloder" afvander 1/8 del af Norge. Hver episode varer knap 40 minutter og viser fantastisk flot natur med fisk, der gyder, masser af forskellige fugle samt store vilde dyr som elge og hjorte.

DR skriver: *Mariann Sæther*, verdensmester i elvepadling, og *Morten Kraabøl*, entusiastisk ferskvandsbiolog, tager os med på en spektakulær tur på Norges længste elv, Glomma. Elven er omkring 600 km lang, har sit udspring nordøst for Røros og munder ud i Oslofjorden ved Fredrikstad.

1. episode findes her: https://www.dr.dk/drtv/serie/elvens-magi_78031

2. episode findes her: https://www.dr.dk/drtv/se/elvens-magi_78151

3. episode findes her: https://www.dr.dk/drtv/se/elvens-magi_78155

4. episode findes her: https://www.dr.dk/drtv/se/elvens-magi_78153

5. episode findes her: https://www.dr.dk/drtv/se/elvens-magi_78152

6. episode findes her: https://www.dr.dk/drtv/se/elvens-magi_78156